

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
Josep Lluís Vázquez Borau:
camí interior

Estils

SAVIESA MIL·LENÀRIA

Michael Puett, professor a Harvard, sintetitza al llibre *El camí* la història i la filosofia xinesa per poder mirar els problemes actual de la nostra societat occidental.

Ibn Khafaja d'Alzira: el jardiner de l'afinitat

El poeta, traduït per Josep Piera, mostra una sensibilitat per les petites coses, antiga i moderna

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Poser és la terra la que escriu i el poeta, atent, recull aquest cant. I si la terra continua, malgrat la història, sent una terra que canta, el poeta d'ahir no es diferencia del d'avui, excepte amb el to i l'atenció que hi dedica. Si la pàtria s'entén no com la bandera, sinó com la terra on es clava aquella bandera, el concepte s'amplia, esdevé territori compartit, punxat al llarg del temps per diverses banderes, però persistent, oferint un paisatge únic per als qui hi viuen, fills de la terra. Existeix per això un llaç de germanor entre tothom que ha compartit una mateixa terra, un llaç que la història de les banderes no sempre ha reconegut; tot el contrari: sovint l'ha volgut tallar. Les arrels, però, són més profundes i es resisteixen a ser tallades, arrels rizomàtiques que s'escampen i, de sobte, tornen a germinar. Apareix en aquest moment un "misteriós jardí de les paraules", com li agrada dir al poeta valencià Josep Piera al parlar del també poeta valencià Ibn Khafaja. Jardí fet de paraules antigues que ressonen noves perquè continuen guardant la vitalitat subterrània, allà on la terra protegeix de les calamitats les llavors que arrenen i esperen el moment oportú per sortir.

Reedició de l'antologia

En aquest jardí de paraules, Piera mostra sempre el seu desconcert davant d'una troballa com aquesta. Jovenet, a la dècada de 1970, es va deixar emportar pels escassos versos traduïts al castellà d'un poeta d'Alzira que havia viscut nou-cents anys abans i que, amb aquells versos, tornava a florir. Des de llavors, Josep Piera (nascut a Beniopa, La Safor, el 1947) conviu amb Ibn Khafaja (Alzira, 1058-1139). Hi ha viscut tant que a vegades dubta si aquell poeta antic que s'expressava en àrab va existir realment o, pel contrari, és fruit de la seva imaginació, com un heterònim de Pessoa que, autònom, escriu. Sortosament hi ha prou documents que certifiquen l'existència del personatge. L'any 1986 l'Ajuntament de València va publicar l'*Antologia poètica d'Ibn Jafaya* en edició trilingüe (l'original àrab amb les traduccions al castellà de Mahmud Sobh i al català de Josep Piera). Més de trenta

Una dona contempla la posta de sol a l'alfubera de València. DANIEL GARCIA-SALA

anys després, aquesta antologia s'ha reeditat, i fa pocs dies es va presentar a Barcelona, a la seu de l'EMed (Institut Europeu de la Mediterrània) de la mà del mateix Piera i del també poeta i director de l'Institut Ramon Llull, Manel Forcano.

Precisament Forcano, al parlar d'aquest autor va ressaltar la necessitat de reivindicar l'afinitat, aquest vincle sostenible que ens fa veure "que nosaltres també som com ells eren". El mateix Ibn Khafaja retrata aquesta afinitat poètica que ni Piera o Forcano, ni molts d'altres, trobem llunyana o exòtica: "Mai no he mantingut una mateix postura / ni he anat per un sol camí. / Deteste l'impassible home immòbil com estatua / les parpelles del qual no han quedat despertades mai / per l'insomni de l'amor, ni el seu cos ha sofert / d'aquestes penes".

Explica Piera que quan va començar a interessar-se per aquella poesia andalusí, el despretigi era immens i amagava un desconeixement absolut. Segles de dogma havien convertit la gent del territori en estrangers, éssers de pas, invasors d'una terra que no els pertanyia i que, per tant, mereixien ser expulsats. Expulsats també de la memòria. Però sota aquella capa marcial ha persistit el cant i el dolor, l'enyor per la terra, el goig d'una natura exuberant que cal gaudir-ne. Un cant que tard o d'hora havia de tor-

Original
El poeta té una veu que trenca tots els tòpics i ens apropa a la vida íntima

Jardins0
Era conegut com "el jardiner" per les seves referències al món vegetal

nar a sortir, encara que fos, com diu l'expressió, per justícia poètica.

Canta Ibn Khafaja: "Déu meu, com és de bell el riu en aquest llit, / més delitós per beure que uns llavis de donzella. / Sembla una polsera, amb flors a les vores / talment la Via Làctia. És cristal·lí / com un fil d'argent sobre una túnica verda; / Pestanyes en un ull blau, el brancatge / que el voreja entre carícies de brisa. / L'or del crepuscle rellisca damunt l'aigua platejada. / Quantes vegades, Déu meu, a la vora d'aquest riu / he convidat a un vi clar els meus estimats companys."

Intimitat és proximitat

Una veu que trenca tots els tòpics i ens apropa a la vida íntima i sensual d'un poeta musulmà que canta al vi i a l'amor i denuncia la hipocresia ("Hipòcrites que són! Van dedicar-se / a la ciència i així, amb xerrameques / han adquirit ben alts càrrecs / i llocs de privilegi. D'altres / van fingir-se honradíssims ascetes / fins al moment que furtaren / els diners de mesquites i esglésies").

Perquè si Ibn Khafaja era conegut com "el jardiner" per les seves referències constants al món vegetal, no per això va deixar de denunciar allò que trencava l'harmonia del jardí social: "Les tenebres de la incultura ceguen / i les curteses del seny deixen sord". Petits crits d'alerta entre poemes que són un

veritable cant a la sensibilitat vers tot allò que l'envolta. Immers en l'horta, ben a prop del riu, els seus poemes retraten sovint l'esbalainament ("Rafegues de perfum / travessen el jardí / tot cobert de rosada. Jo me l'enamore, aquest verger / on la margarida és el somris, / la murta els rinxols i la viola la piga"; "Sempre que canta un ocell, l'arbrada dansa al seu to / i amb entusiasme li ofrena una túnica de flors" o també "L'alhelí es lliura a la brisa / en murmurar confidenciant. / La foscor fa més íntima el perfum / i aquest secret per la nit deixa de ser-ho. / Si al capvespre cerca l'amor més enllà de la boira, / en clarejar s'hi retrau com si l'alba el vigilava").

"Fins i tot les nostres vides s'assemblen", confessa Josep Piera, qui tradueix els versos no des del saber filològic -tot i comptar amb el suport d'experts- sinó conscient d'aquesta màgia poètica de l'afinitat, "on he descobert un paradís, un món". Agraït per aquest descobriment, fa uns mesos va publicar *Trobadors amb turbant: diwan andalusí* (Edicions de 1984) on tradueix i versiona alguns poemes d'aquell període tan llunyà i proper alhora, antic i contemporani, enterrat però germinat, on Ibn Khafaja lògicament ocupa un lloc destacat i que Piera veu com "una personificació poètica d'una forma de viure profundament civilitzada".

OPINIÓ

Cercadors de felicitat

SÍLVIA PALAU PUJOLS
CENTRE ZEN BARCELONA

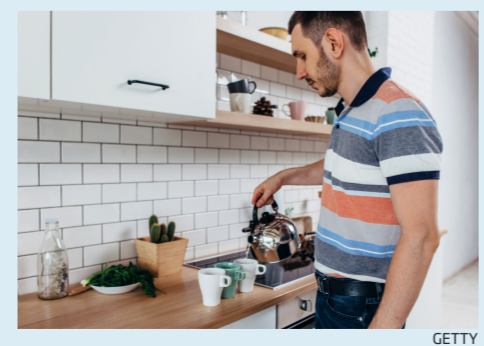
Al llarg de la seva vida l'ésser humà busca la felicitat. De jove és com un aventurer a la recerca de la "gran felicitat", amb la il·lusió que algun dia arribarà a un lloc físic o mental, apareixerà una persona o aconseguirà un repte, que li aportarà la felicitat buscada. Amb el pas del temps va aprenent que aquesta gran felicitat en realitat està composta per petits moments de petites felicitats. Aleshores ens podem preguntar: què és la felicitat? Les respostes poden ser moltes, tantes com persones, però potser una bona definició seria "sentir que estem en el lloc on volem ser".

La inèrcia sol portar-nos al desig d'estar en un altre lloc, si estem a la feina volem marxar de vacances, però sovint després de dies volem tornar a la rutina; si ens quedem a casa volem sortir, si vivim a ciutat pensem en viure al camp i si vivim al camp en viure a ciutat, o simplement a la casa del costat. Són només

El lloc on podem sentir-nos realment feliços sol estar més a prop. No calen distàncies per viure moments de plenitud

exemples, però en tots ells la mirada està enfocada en el canviar de lloc, en el lloc exterior. Juan Ramon Jimenez avisava en una poesia: "No corris. Ves poc a poc, que on has d'anar és a tu mateix."

El lloc on podem sentir-nos realment feliços sol estar més a prop. Una manera de trobar-lo és canviar la direcció de la nostra recerca de fora cap a dins, per descobrir que no calen distàncies per viure moments de plenitud. Seguint amb exemples, podem trobar aquests moments en la mirada d'una mare cap al seu nadó, en la concentració d'un artista creant la seva obra, en l'experiència de la plena presència asseguts en el coixí de meditació, en l'observació de la bellesa del planeta on vivim i així un llarg etcètera. Trobar "el lloc on sentim que volem ser" dins nostre ens permet desplaçar-nos a molts llocs exteriors i en tots ells viure subtils instants de verdadera felicitat. —

GETTY

Gent

TEXT:
XXXXXXXXXXXXXX

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Quisque ut arcu augue, vitae aliquet

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tinci-

dunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl. Maecenas suscipit feugiat lli, nec bibendum orci mi in elit. In ante leo, blandit noe sIn sit amet ris velit. Nulla ac dolor magna, id eleifend velit. Quisque consequat diam in eros suscipit eu fringilla arcu faucibus. Aenean vel diam est, non sodales neque. Fusce sed molestie ipsum. Nam et sagittis purus. In pretium condimen. —